

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

VRCHNÍ SOUD

V PRAZE

ČESKÁ REPUBLIKA

/ ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal v senátě složeném z předsedy JUDr. Martina Zelenky a soudců JUDr. Jaroslavy Maternové a JUDr. Michala Hodouška ve veřejném zasedání konaném dne 27. května 2003 odvolání obžalovaných [příjmení] [příjmení], [datum narození], a [příjmení] [jméno] [anonymizováno], [datum narození], a krajského státního zástupce v Plzni proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. února 2003 č. j. 34 T 5/2002-1120 a rozhodl

takto:

Podle S 258 odst. 2 tr. ř. se z podnětu odvolání krajského státního zástupce napadený rozsudek částečně z ru š uj e, a to podle S 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. ř. ve výroku o vině a trestu u obžalovaného [příjmení] [příjmení] a podle S 258 odst. I písm. b), c), e) tr. ř. ve výroku o trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu u obžalovaného [příjmení] [jméno].

Podle S 259 odst. 3 tr. ř. se znovu rozhoduje tak, že obžalovaný

[příjmení] [příjmení],

[datum narození] v Arménii, arménský státní příslušník, bytem Arménie, Jerevan,

Araratnjana 7, t. č. ve vazbě

je vinen, že

společně s obžalovaným [příjmení] po předchozí dohodě; že pod /záminkou obchodu s drogami donutí střelnou zbraní poškozeného [příjmení] [příjmení] [jméno] k vydání peněz, dne 15. 10. 2001 v době mezi 03.30 hodin až 04.00 hodin na výjezdové komunikaci od čerpací stanice [jméno] 1, nacházející se cca 3 km za Sokolovem ve směru na Karlovy Vary, v osobním vozidle stříbrošedé barvy nezjištěné SPZ, se setkali s poškozeným [příjmení] [příjmení] [jméno], [datum narození], vietnamským státním příslušníkem, posledně bytem [adresa], který se na uvedené místo dohodnuté telefonicky v průběhu předchozích hodin dostavil společně se svojí družkou, svědkyní [jméno] [příjmení], poškozený obžalovaným předal jako úplatu za drogu finanční částku ve výši nejméně 300.000 Kč a 12.000 [příjmení], avšak když drogu ihned nedostal, vzal si peníze zpět a obžalovaný [příjmení] [jméno] poškozeného pěti střelnými ranami z přesně nezjištěné zbraně s úsťovým zařízením zastřelil a obžalovaní se zmocnili uvedené hotovosti, poté tělo [příjmení] [příjmení] [jméno] vyhodili z auta a z místa činu uprchli; bezprostřední příčinou smrti poškozeného bylo vykrvácení do pohrudničních dutin při střelném poranění plic, srdce a hrudní srdečnice, / jiného úmyslně usmrtil v úmyslu získat majetkový prospěch,

čímž spáchal

trestný čin vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák.

a odsuzuje se podle S 219 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání třinácti roků.

Podle S 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. se pro výkon trestu zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou.

Podle S 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. se obžalovanému / trest vyhoštění z území republiky na dobu neurčitou.

Obžalovaný [příjmení] [jméno] se při nezměněném výroku o vině trestnými činy vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. a padělání a pozměňování veřejné listiny podle S 176 odst. 1 tr. zák. / podle S 219 odst. 2 tr. zák. za použití S 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání /roků.

Podle S 39a odst. 2 písm. d) tr.' zák. se pro výkon trestu za zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou,

Podle 256 tr. ř. se odvolání obžalovaných [příjmení] [příjmení] a [anonymizována dvě slova] zamít ají.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 2. 2003 SP. zn. 34 T 5/2002 byli obžalovaní uznáni vinnými, a to [příjmení] [příjmení] trestným činem loupeže podle S 234 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. ve znění zák. č. 265/2001 Sb. pod bodem 1) napadeného rozsudku a [anonymizována dvě slova] trestným činem vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. pod bodem 1) a trestným činem padělání a pozměňování veřejné listiny podle S 176 odst. 1 tr. zák. pod bodem 2) napadeného rozsudku, za což byli odsouzeni obžalovaný [příjmení] [příjmení] podle S 234 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání šesti roků a čtyř měsíců, pro jehož výkon byl podle S 398 odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou a obžalovaný [příjmení] [jméno] podle S 219 odst. 2 tr. zák. za použití S 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání třinácti roků, pro jehož výkon byl podle S 39a odst. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle S 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. byl oběma obžalovaným uložen trest vyhoštění z území republiky na dobu neurčitou.

/Podle skutkových zjištění krajského soudu se obžalovaní měli trestné činnosti dopustit tím, že„ 1) obžalovaní [příjmení] [příjmení] a [anonymizována dvě slova] společně po předchozí dohodě, že pod záminkou obchodu s drogami donutí střelnou zbraní poškozeného [příjmení] [příjmení] [jméno] k vydání peněz, dne 15. 10. 2001 v době mezi 03.30 hodin až 04.00 hodin na výjezdové

komunikaci od čerpací stanice Petra 1, nacházející se cca 3 km za Sokolovem ve směru na Karlovy Vary v osobním vozidle stříbrošedé barvy nezjištěné SPZ, se setkali s poškozeným [příjmení] [příjmení] [jméno], [datum narození], vietnamským státním příslušníkem, posledně bytem Cheb, Sadová 6, který se na uvedené místo dohodnuté telefonicky v průběhu předchozích hodin dostavil společně se svojí družkou, svědkyní [jméno] [příjmení], poškozený obžalovaným předal jako úplatu za drogu finanční částku ve výši nejméně 300.000 Kč a 12.000 DEM, avšak když drogu ihned nedostal, vzal si peníze zpět a obžalovaný [příjmení] [jméno] bez předchozí dohody se spoluobžalovaným [příjmení] [příjmení] poškozeného pěti střelnými ranami z přesně nezjištěné zbraně s ústťovým zařízením zastřelil a obžalovaní se zmocnili uvedené hotovosti, poté tělo [příjmení] [příjmení] [jméno] vyhodili z auta a z místa činu uprchli; bezprostřední příčinou smrti poškozeného bylo vykrvácení do pohrudničních dutin při střelném poranění plic, srdce a hrudní srdečnice, 2) obžalovaný [příjmení] [jméno] dne 27.11.2001 po svém zadržení v 19.45 hodin v Praze 9 předložil Policii jako doklad totožnosti cestovní pas Arménské republiky č. ACO 416675, znějící na jméno [anonymizována dvě slova], [datum narození], vydaný v Arménii dne 23. 10. 1998 s platností do 23. 10. 2008, na kterém v přesně nezjištěné době na přesně nezjištěném místě s vědomím obžalovaného došlo k výměně fotografie oprávněného držitele za fotografii obžalovaného".

Proti tomuto rozsudku podal ihned po jeho vyhlášení odvolání krajský státní zástupce v [obec], ve lhůtě uvedené v S 248 odst. 1 tr. F. jej řádným opravným prostředkem napadli i oba obžalovaní.

Krajský státní zástupce směřoval odvolání podané v neprospěch obou obžalovaných u obžalovaného [příjmení] do výroku o vině i trestu a u obžalovaného [příjmení] do výroku o trestu. Odvolatel nemá pochybnosti o tom, že pachateli trestného činu byli oba jmenovaní. Z provedených důkazů však vyplývá, že jednání obžalovaného [příjmení] posouzené soudem prvního stupně toliko jako trestný čin loupeže, naplňuje znaky trestného činu vraždy spáchaného ve spolupachatelství. Prodej drogy byl ze strany spoluobžalovaného nepochybně předstíraný. Z tohoto důvodu obžalovaný vylákal poškozeného a svědkyni [příjmení] na místo, které je z dohledu benzinového čerpadla a sem s nimi také odjeli. Za tohoto stavu je zřejmé, že obžalovaný [příjmení] věděl, s přihlédnutím k podrobně rozvedenému obsahu telefonních hovorů mezi jeho osobou a obžalovaným [příjmení] ze dne 15. 10. 2001, že může dojít k použití zbraně a s touto eventualitou, která byla součástí jejich plánu, rovněž počítal. Představa obžalovaného [příjmení] tedy rámcově zahrnovala možnost použití pistole, zvláště jestliže ji bezprostředně před tímto setkáním opatřil. Není pak neobvyklé, spíše naopak, že při použití takovéto zbraně zpravidla dochází k nejtěžšímu následku. To, že se svědkyni [příjmení] podařilo utéci, nebyla podle odvolatele zásluha obžalovaného [příjmení], ale její reakce na první výstřel. S ohledem na ztížené možnosti identifikace obžalovaných, kteří nemohli vědět, že jejich mobilní telefony jsou odposlouchávány, pak nebylo nutné, aby na místě činu přijali nějaké opatření i ve vztahu k dalším osobám. Odvolatel má proto za to, že úvaha soudu, že obžalovaní byli domluveni předem toliko na spáchání trestného činu loupeže a v okamžiku, kdy obžalovaný [příjmení] začal střílet, vybočil z původního plánovaného způsobu provedení činu a činil tak bez vědomí spoluobžalovaného [příjmení], nemá oporu v provedených důkazech. Rovněž tresty uložené oběma obžalovaným nejsou v souladu se zákonem a jeví se tresty nepřiměřeně mírnými. S ohledem na to, že jednání obžalovaných bylo předem promyšleno a naplánováno, že i soud prvního stupně zastává názor, že stupeň společenské nebezpečnosti činu je velmi vysoký a možnosti nápravy obou obžalovaných obzvláště ztíženy a že novelou trestního zákona byla rozšířena možnost uložit výjimečný trest odnětí svobody i při splnění pouze jedné z alternativních podmínek S 29 odst. 2 tr. zák., odvolatel závěrem navrhl, aby Vrchní soud v Praze zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni u obžalovaného [příjmení] ve výroku o vině a trestu a znovu podle S 259 odst. 3 tr. ř. rozhodl tak, že obžalovaný [příjmení] se uznává vinným trestným činem vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. a uložil mu trest odnětí svobody podle S 219 odst. 2 tr. zák. za

použití S 29 odst. 2 tr. zák. v první třetině zákonné trestní sazby, podle S 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. trest vyhoštění na dobu neurčitou a pro výkon trestu odnětí svobody obžalovaného zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou. U obžalovaného [příjmení] navrhl při nezměněném výroku o vině zrušit výrok o trestu a znovu podle S 259 odst. 3 tr. ř. rozhodnout tak, že obžalovanému [příjmení] se /ukládá úhrnný trest odnětí svobody podle S 219 odst. 2 tr. zák. za použití S 35 odst. 1 tr. zák. a S 29 odst. 2 tr. zák. kolem poloviny zákonné trestní sazby, pro jehož výkon se zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále navrhl obžalovanému [příjmení] podle S 57 odst. 1, odst. 2 tr. zák. uložit trest vyhoštění na dobu neurčitou.

Obžalovaný [příjmení] vypracoval odůvodnění odvolání vlastnoručně i prostřednictvím svého obhájce a směřoval je do výroku o vině i trestu. Odvolatel uvedl, že není pravdou, že by se se spolujezdcem dopředu domlouvali na tom, že poškozeného oloupí. Chtěli jej pouze podvést tak, že mu ukáží pouze vzorek pervitinu a místo této drogy mu předají 1 kg moučkového cukru. Cukr zabalili do / několika plastikových sáčků a igelitových tašek ovázaných izolepou, aby bylo komplikované se k obsahu jednoduše dostat. Spoléhali se na to, že než poškozený balíček rozbalí a zjistí, že byl podveden, budou i se spolujezdcem pryč. Proto také otáleli s odjezdem do pozdních nočních hodin, aby mohli podvod uskutečnit v době, kdy budou kupující unaveni po probdělé noci. Ke střelbě došlo bez vědomí odvolatele ve chvíli, kdy tento vyndával balíček z úkrytu v kufru vozidla. Pokud jde o trest vyhoštění, má odvolatel za to, že je nadále účastníkem azylového řízení, a proto je uložení tohoto trestu nezákonné. Z výše uvedených důvodů obžalovaný [příjmení] závěrem navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Plzni k novému projednání a rozhodnutí.

Obžalovaný [příjmení] odvolání vyhotovené obhájcem směřoval do výroku o vině pod bodem 1) a do výroku o trestu. Soudu prvního stupně vytkl, že tento nesprávně zhodnotil provedené důkazy a v návaznosti na to učinil i nesprávný závěr o vině obžalovaného [příjmení]. Ten přitom od počátku trestního stíhání tvrdil, že se jednání popsaného pod bodem 1) napadeného rozsudku nedopustil a kritického dne na místě činu nebyl. Toto tvrzení plně koresponduje s výpovědí spoluobžalovaného [příjmení], který rovněž kategoricky popřel, by se tohoto jednání dopustil obžalovaný [příjmení]. Soud své závěry o vině opírá v podstatě o výpověď svědkyně [příjmení] a odposlechy telefonních hovorů z mobilních telefonů, kteréžto nepřímé důkazy však podle názoru odvolatele netvoří uzavřený okruh, aby mohl být učiněn jednoznačný závěr o vině. Mezi výpověďmi svědkyně [příjmení] jsou značné rozpory a její výpověď neodpovídá ani výpovědím ostatních svědků, zejména svědka [jméno]. Přesto soud bere její výpověď za bernou minci, aniž by se však na druhou stranu vypořádal s výpovědí svědka [příjmení]. Pokud jde o odposlechy telefonních hovorů, v žádném záznamu není uvedeno příjmení [anonymizováno], ale hovoří se pouze o osobě [jméno], což je běžné arménské jméno. Odvolatel pak v podrobnostech poukázal na svoji výpověď u hlavního líčení a v přípravném řízení. S přihlédnutím ke všem výše uvedeným skutečnostem vyslovil názor, že doposud shromážděné důkazy neopodstatňují jednoznačný závěr, že se obžalovaný [příjmení] dopustil jednání, které je mu pod bodem 1) napadeného rozsudku kladeno za vinu. Podle odvolatele pochybnosti o skutkových zjištění a rozpory ve svědeckých výpovědí zejména u svědkyně [příjmení] měly soud prvního stupně vést k závěru, že jde o pochybnosti ve prospěch obžalovaného a že tudíž /měl tento soud v souladu se zásadou in dubio pro reo obžalovaného [příjmení] pro skutek popsaný pod bodem 1) podle S 226 písm. c) tr. ř. obžaloby zprostit. Závěrem odvolatel navrhl, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil a věc Vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Vrchní soud v Praze z podnětu všech podaných odvolání přezkoumal podle S 254 odst. 1 tr. ř, zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

V řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, byly provedeny řádným způsobem veškeré důkazy významné pro objasnění skutečného stavu věci při dodržení všech zákonných ustanovení, jimiž se má zabezpečit právo obžalovaných na řádnou obhajobu. Provedené dokazování je proto

úplné a řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje takové procesní vady, na něž by bylo nutno reagovat postupem podle S 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Nalézací soud jako k důkazu důvodně nepřihlédl k výsledkům rekognice ze dne 24. 10. 2001 se svědkyní [příjmení], neboť, jak správně uvedl, tomuto úkonu trestního řízení nepředcházel popis poznávané osoby.

Krajský soud v Plzni vedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládanými ustanovením S 2 odst. 5 tr. ř., když důsledně postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Lze ostatně konstatovat, že v tomto směru a ani stran regulérnosti dosavadního řízení nebyl rozsudek žádným z odvolatelů napaden. Vrchní soud v Praze přesto v rámci odvolacího řízení, ve snaze pečlivě posoudit individuální trestní odpovědnost obžalovaných a zohlednit i obsah odvolání obžalovaného [příjmení], doplnil dokazování výslechem obou

'7

obžalovaných, svědkyně [příjmení] a přečtením listinných důkazů, a to záznamů o odposlechu telefonních hovorů.

Ve vztahu k významným skutkovým okolnostem vyjádřeným ve výroku napadeného rozsudku ohledně obžalovaného [příjmení] postupoval krajský soud podle ustanovení S 2 odst. 6 tr. ř., když v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů zhodnotil provedené důkazy na základě vnitřního přesvědčení, které však bylo založeno na uvážení všech okolností případu jak jednotlivě, tak i v jejich souhrnu a ve vzájemných souvislostech. Své logické postupy, na podkladě nichž k těmto závěrům došel, městský soud, vyjma dále uvedeného, v odpovídajících pasážích odůvodnění napadeného rozsudku zdůvodnil tak, jak mu to ukládá ustanovení S 125 tr. ř., stručně a srozumitelně v nich vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané a o které konkrétní důkazy tato svá zjištění opřel, podrobně zde uvedl, jakými úvahami se řídil při hodnocení věrohodnosti a důkazní síly jednotlivých důkazů, a důsledně se vypořádal i s obhajobou tohoto obžalovaného znovu uplatněnou v podaném odvolání. Vrchní soud se s argumentací i závěry krajského soudu v tomto ohledu ztotožňuje a na tyto odkazuje, nicméně na rozdíl od odůvodnění napadeného rozsudku, z naprosto stejných důvodů uvedených níže u obžalovaného [příjmení], nepovažuje jednání obžalovaného [příjmení] toliko za situační záležitost, ale předem promyšlený akt násilí. /

Skutečnost, že to byl obžalovaný [příjmení], kdo byl inkriminovaný den spolujezdcem obžalovaného [příjmení] a kdo vedl střelbu proti poškozenému [jméno], jednoznačně potvrzují výpověď svědkyně [příjmení] a znalecký posudek z odvětví genetiky. K těmto přímým a ničím nezpochybněným důkazům přistupuje i záznam telefonních odposlechů, který v relaci se znaleckým posudkem z oboru kybernetiky jistotu v určení spolupachatele [příjmení] jenom umocňuje. Vrchní soud nesdílí v odvolání uplatněný názor obžalovaného [příjmení], že v jednotlivých výpovědích svědkyně [příjmení] existují značné rozpory a že její výpověď neodpovídá ani výpovědi svědka [jméno]. V zásadních bodech vypovídala svědkyně [příjmení] shodně, její výpovědi se v tomto směru shodují i s výpovědí /obžalovaného [příjmení], přičemž při určení jeho spolupachatele svědkyně zcela spontánně a beze všech pochybností označila osobu obžalovaného [příjmení]. Tento výsledek rekognice je plně v souladu i se závěry molekulárně genetické analýzy, v rámci které byla zjištěna shoda bukálního stěru obžalovaného [příjmení] z DNA profily nalezenými ve stopách na místě činu v podobě dvou nedopalků. Je na místě upozornit, že srovnávací metoda zkoumáním DNA je poměrně novější metodou, důkazní hodnotou a spolehlivostí se však přinejmenším rovná metodě porovnání otisků prstů. Ve světle těchto důkazů krajský soud správně neakceptoval obhajobu obžalovaného [příjmení], správně neuvěřil ani tvrzení spoluobžalovaného [příjmení], že se s ním na místě činu nacházela osoba jménem [anonymizováno], ani vcelku důvodně neshledal věrohodnou výpověď svědka [příjmení], jenž v souvislosti s poskytnutím alibi obžalovanému [příjmení] zjevně nehovořil pravdu.

Lze proto bezpečně uzavřít, že spolupachatelem obžalovaného [příjmení] byl obžalovaný [příjmení] a že tento svým jednáním naplnil skutkovou podstatu trestného činu vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák., jak správně rozhodl soud prvního stupně.

Správným skutkovým zjištěním dal krajský soud patřičný výraz v použité právní kvalifikaci i ohledně skutku pod bodem 2) napadeného rozsudku. Doznání obžalovaného [příjmení] je plně v souladu s dalšími provedenými důkazy, které v průběhu trestního stíhání postupně odkryly jeho pravou totožnost. Vrchní soud se neztotožňuje s námitkami odvolatele, že tento skutek měl být posouzen jako trestný čin poškozování cizích práv podle S 209 tr. zák. Obžalovaný [příjmení] i při akceptaci jinak zjevně pofiderní obhajoby, že mu falešný pas vystavily oficiální úřady Arménie, byl uznán vinným toliko tím, že veřejné listiny, o které jednoznačně věděl, že v ní je podstatně změněn její obsah, užil jako pravé, aniž by byl odsouzen za to, že sám tuto listinu měl padělat nebo podstatně změnit její obsah, aby jí bylo užito jako pravé.

Provedenému dokazování neodpovídají skutková zjištění krajského soudu stran účasti obžalovaného [příjmení]. Vrchní soud k objasnění úlohy tohoto obžalovaného zopakoval v rámci odvolacího řízení rozhodující důkazy, přičemž po jejich zhodnocení dospěl k závěru, že veškeré jednání obžalovaného [příjmení] včetně použití střelné zbraně bylo zahrnuto v předchozí dohodě a plánu s obžalovaným [příjmení]. Předně je třeba uvést, že odvolací soud neuvěřil nové verzi uplatněné obžalovaným [příjmení] v odvolání a následně i ve výpovědi v průběhu veřejného zasedání vrchního soudu, a to, že záměrem obžalovaného [příjmení] a jím uváděného spolupachatele bylo poškozeného pouze podvést. Jak z obsahu odposlechu telefonních hovorů, tak i ze samotného průběhu skutkového děje je zřejmé, že celá transakce byla plánována a nakonec i realizována za eventuálního použití pistole, což, aplikaci skutkové podstaty trestného činu podvodu neobsahující ve svých znacích prvek násilí bezesporu vylučuje.

/Dále je nutno upozornit na zjevnou nelogičnost a rozpor ve skutkové a právní větě napadeného rozsudku. Pokud by obžalovaný [příjmení] měl proti jinému užít násilí, jak je v rozsudku uvedeno, pak násilí v tomto případě spočívající v použití střelné zbraně jednoznačně zakládá u obžalovaného [příjmení] přinejmenším srozumění s možností usmrcení takto napadeného. Krajský soud zřejmě dovozoval vinu obžalovaného [příjmení] trestným činem loupeže toliko z pohrůžky bezprostředního násilí, což však v právní větě náležitým způsobem nevyjádřil. K celé problematice je však potřeba uvést, že skutková zjištění ohledně obžalovaného [příjmení] jednoznačně zakládají jeho trestní odpovědnost za spolupachatelství k trestnému činu vraždy.

O společné jednání ve smyslu S 9 odst. 2 tr. zák. jde i tehdy, jestliže jednání každého ze spolupachatelů je alespoň článkem řetězu, přičemž jednotlivé činnosti — články řetězu — směřují k přímému vykonání trestného činu a jen ve svém celku tvoří jeho skutkovou podstatu a působí současně. K naplnění pojmu spolupachatelství není třeba, aby se všichni spolupachatelé zúčastnili na trestné činnosti stejnou měrou. Stačí i částečné přispění, které je vedeno stejným úmyslem jako činnost ostatních pachatelů, a je tak objektivně i subjektivně složkou děje tvořícího ve svém celku trestné jednání.

Z důkazů znovu provedených před odvolacím soudem vyplývá, že použití zbraně nebylo excesem obžalovaného [příjmení], ale že s touto možností byl v rámci jejich společné dohody obžalovaný [příjmení] minimálně srozuměn. Obžalovaný [příjmení] byl podle obsahu telefonických odposlechů prokazatelně onou osobou, která pistoli, ale i střelivo zajistila a která zjevně odsouhlasila i její případné použití (obžalovaný [anonymizováno]:„ Poslyš, vezmi zbraň." Obžalovaný [příjmení]:„ [jméno], bratře." Obžalovaný [příjmení]:„ Vezmi více nábojů, možná budeme hrát válku" obžalovaný [příjmení]:„ [jméno], bratře".). Při srozumění s možností zaštítění fingovaného obchodu s drogou pistolí to byl právě obžalovaný [příjmení], kdo komunikoval po celou dobu se svědkyní [příjmení] stran místa jejich setkání, na toto místo řídil vozidlo, s tímto vozidlem poodjel od benzinového čerpadla do ústraní, na místě činu zinscenoval fiktivní předání drogy, po útěku svědků [příjmení] a [jméno] střílel z druhé pistole směrem k jejich autu, odklidil z

vozidla mrtvolu poškozeného [jméno] a z místa činu i s kořistí odjel. Za těchto skutkových okolností je nerozhodné, že smrtící výstřely vyšly ze zbraně držené v tu chvíli obžalovaným [příjmení], neboť taktéž veškeré jednání obžalovaného [příjmení] směřovalo v předem pojatém nepřímém úmyslu k vykonání trestného činu vraždy, jakožto pojistky pro násilné získání finančních prostředků při předpokládaném odporu poškozeného. V plánu obou obžalovaných byla tato eventualita zahrnuta a na místě činu, byť přizpůsobená situačním podmínkám, i realizována. V této souvislosti je potřeba dodat, že příčinu střelby nezavdal poškozený, ale sami obžalovaní, kteří proti poškozeným složené finanční částce neměli tomuto co nabídnout.

Předpokládali-li oba obžalovaní použití násilí ve formě použití střelné zbraně, pak jestliže tuto zbraň představovala pistole ráže 7,65 mm, museli být oba srozuměni i s možným usmrcením osoby, proti nfž tímto způsobem zaútočili. Jejich dohoda a tedy i představa prokazatelně zahrnovala nikoliv spáchání pouze trestného činu loupeže, ale v eventuálním úmyslu již trestného činu vraždy.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uzavřel, že obsah telefonických odposlechů nelze jednoznačně vykládat jako dohodu obžalovaných o použití zbraně k usmrcení poškozeného. Podle názoru vrchního soudu však zaznamenané hovory naopak jednoznačně svědčí o plánu obžalovaných pistoli v případě nikoliv hladkého průběhu obchodu použít, přičemž její obstarání bylo čistě v režii obžalovaného [příjmení]. Pokud jde o místo setkání, lze sice nalézacímu soudu přisvědčit, že výběr tohoto místa musel být přizpůsoben možnostem obžalovaných i osádky vozidla poškozeného, nicméně nezpochybnitelným zůstává, že to byl obžalovaný [příjmení], kdo po setkání a naložení poškozeného a svědkyně [příjmení] poodjel s vozidlem na místo, kam z prostor benzinového čerpadla nebylo vidět. V tomto směru nelze souhlasit s argumentací soudu prvního stupně, že pokud by obžalovaní měli již předem v úmyslu usmrtit poškozeného střelnou zbraní, nepochybně by vybrali vhodnější místo, než je blízké okolí benzinového čerpadla s celonočním provozem, neboť místo setkání jistě muselo být vyhovovat i osobě poškozeného, a lze těžko předpokládat, že by se s obžalovanými hodlal sejít někde v lese nebo na podobném místě. Skutečnost, že po zavraždění poškozeného se svědkyni [příjmení] podařilo od vozidla obžalovaných utéci mohlo být dílem náhody, dílem okamžité nerozhodnosti obžalovaných, neboť na druhou stranu bylo prokázáno, že střelba byla oběma obžalovanými následně vedena i ve směru jejího útěku. Tento fakt lze v dostatečné míře interpretovat i jako okamžité opatření vůči dalším osobám přítomným na místě činu, kteréžto soud prvního stupně v jednání obžalovaných postrádá a jako argument ve prospěch právní kvalifikace obžalovaného [příjmení] používá, Závěrem považuje Vrchní soud v Praze za potřebné zdůraznit, že i z logiky věci je zřejmé, že obžalovaní museli použití zbraně předpokládat, neboť drogu, kterou měli předat poškozenému, nesehnali a těžko mohli počítat s tím, že jim za této situace bude bez odporu dobrovolně vydáno půl milionu korun.

Ze všech výše uvedených důvodů Vrchní soud v Praze z podnětu odvolání krajského státního zástupce v Plzni napadený rozsudek ve výroku o vině ohledně obžalovaného [příjmení] zrušil, a jelikož v rámci odvolacího řízení znovu provedl rozhodující důkazy, sám ve věci rozhodl tak, že obžalovaného [příjmení] uznal vinným trestným činem vraždy podle S 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák. spáchaným ve spolupachatelství s obžalovaným [příjmení]. Použití právní kvalifikace je plně odůvodněna i z hlediska ustanovení S 88 odst. 1 tr. zák., neboť šlo o trestný čin plánovaný a promyšlený, založený na fiktivním obchodu, kterým obžalovaní sledovali jen vlastní majetkový prospěch, a to i za cenu zmaření lidského života.

Náležitá péče byla věnována i objasnění duševního stavu obou obžalovaných v době spáchání činu, kdy podle závěrů znalců z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie byli oba shledáni plně trestně odpovědnými pachateli.

Důsledkem zrušení výroku o vině u obžalovaného [příjmení] bylo i zrušení výroku o trestu. Při ukládání nového trestu vycházel odvolací soud ze všech rozhodujících skutečností vyzdvižených

v odůvodnění napadeného rozsudku, byť ve vztahu k přísnější trestní sazbě uvedené v S 219 odst. 2 tr. zák. Vedle těchto skutečností nebylo na jednu stranu možno přehlédnout, že šlo o plánované, promyšlené a předem připravené jednání, byť usmrcení poškozeného bylo v tomto plánu pouze eventualitou. Na druhou stranu bylo nutno vzít v úvahu, že vlastní střelbu, jež měla za následek usmrcení poškozeného, vedl spoluobžalovaný [anonymizováno]. Po zvážení všech rozhodujících skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že odpovídajícím trestem bude pro obžalovaného [příjmení] trest odnětí svobody uložený ještě v první polovině zákonné trestní sazby S 219 odst. 2 tr. zák. v trvání třinácti let. Pro výkon tohoto trestu jej zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou, neboť jde o trest odnětí svobody uložený za zvlášť závažný trestný čin. Ve shodě s napadeným rozsudkem uložil odvolací soud obžalovanému [příjmení] i trest vyhoštění na dobu neurčitou, neboť jistě není v zájmu České republiky, aby se na jejím území zdržovali pachatelé takto závažné i vysoce společensky nebezpečné trestné činnosti, přičemž ze zprávy ministerstva vnitra jednoznačně vyplývá, že jmenovaný není účastníkem azylového řízení.

Z části důvodným bylo shledáno odvolání krajského státního zástupce v [obec] i ohledně obžalovaného [příjmení]. Trest odnětí svobody vyměřený ještě v první polovině zákonné trestní sazby S 219 odst. 2 tr. zák. je nepochybně s ohledem na způsob provedení činu pod bodem 1) napadeného rozsudku, jeho plánovitost a připravenost, ale i míru přispění k jeho spáchání ze strany tohoto obžalovaného trestem nepřiměřeně mírným, jenž plně nevystihuje stupeň jeho nebezpečnosti pro společnost. Navíc se obžalovaný [příjmení] dopustil dvou trestných činů, za což bylo nutno mu uložit trest úhrnný. Vrchní soud v Praze proto z podnětu opravného prostředku krajského státního zástupce v [obec] zrušil napadený rozsudek i ve výroku o trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu u obžalovaného [příjmení] a /sám znovu rozhodl tak, že obžalovanému uložil úhrnný trest odnětí svobody v trvání patnácti let, který beze zbytku odpovídá ustanovení S 23 odst. 1 a S 31 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. Pro výkon tohoto trestu byl ze stejných důvodů jako u obžalovaného [příjmení] obžalovaný [příjmení] zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou, Uložený trest vyhoštění obžalovanému [příjmení] nebyl tímto rozhodnutím odvolacího soudu nijak dotčen.

Pro úplnost považuje Vrchní soud v Praze za potřebné uvést, že s ohledem na toliko eventuální úmysl v plánu obžalovaných, jejich dosavadní beztrestnost, věk obžalovaného [příjmení] i určité přispění ke spáchání projednávaného trestného činu ze strany poškozeného neshledal zákonné podmínky pro uložení výjimečného trestu, neboť stupeň společenské nebezpečnosti činu z těchto konkrétních důvodů nelze považovat za velmi vysoký ve smyslu S 29 odst. 2 tr. zák. Krajského státního zástupce je pak v tomto směru třeba poučit, že s odkazem na ustanovení S 16 odst. 1 tr. zák. a na skutečnost, že trestný čin byl spáchán přede dnem 1. 1. 2002, je výjimečný trest podle S 29 odst. 2 tr. zák. možno uložit pouze při kumulativním splnění obou podmínek v tomto zákonném ustanoveni uvedených, což staví požadavek na uložení této sankce, uplatněný v opravném prostředku, do zcela jiné, než zákonné roviny.

Ze všech výše uvedených důvodů byla jako nedůvodná též zamítnuta odvolání obou obžalovaných.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, / obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení S 265 písm. f) tr. ř.

Praha 27. května 2003

JUDr. Martin Zelenka
předsedkyně senátu